

Naturerhverv.dk

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og FiskeriDen Europæiske
Landbrugsfond for Udvikling
af Landdistrikterne

Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development' (EAFRD)

Der er en reel risiko for, at Novo Nordisks amerikanske prisfest stopper.

Politikerne vil formentlig blive for provokeret af de ekstremt høje medicinpriser.

LONE ANDERSEN

lone.andersen@jp.dk

På et eller andet tidspunkt bliver lommehænderne for kraftige til, at rabatter og lobbyisme kan slå dem ned. Så vil de amerikanske politikere skride ind over for den prisfest, som har gjort amerikansk medicin til noget af det allerdyreste.

Det forudsiger Jakob Kjellberg, projektchef ved Kora-kommunernes og regionernes forskningsinstitut. Han har boet i USA og kender det amerikanske sundhedsvæsen indgående.

»På kort sigt tror jeg ikke, at der er politisk lyst til at ændre på systemet. Men det må der komme på et tidspunkt, fordi det amerikanske sundhedsvæsen er så ekstremt dyrt,« siger han.

USA bruger mellem en femtedel og en sjettedel af den samlede økonomi på sundhedsvæsenet, mens det f.eks. i Danmark er lidt over en tiendedel.

Konkurrenceproblemer

»Det giver nogle konkurrenceproblemer, som jeg tror, at man på et tidspunkt vil forsøge at adressere,« siger Jakob Kjellberg.

Forklaringen ligger bl.a. i, at medicinkoncerner som Novo Nordisk må sætte sin pris, som den vil. Konkret har det betydning, at den danske diabetesspecialist alene sidste år kunne hæve sine

priser med 30 pct.

Omvendt har Novo Nordisk - og de øvrige medicinselskaber - så fodret de offentlige købere og de store sundhedsforsikringselskaber med enorme rabatter.

De store har magt

Den prisstruktur giver en skævhed, idet de store indkøbsorganisationer og forsikringselskaber i kraft af deres størrelse kan forhandle betydeligt bedre rabatter hjem. Den magt har de mindre forsikringselskaber ikke. Heller ikke de amerikanere, der ikke har nogen forsikring overhovedet, får nogen rabat, men betaler som nogle af de få den høje listepris på apoteket.

Men det er ikke den slagside, der vil få de amerikanske politikere til at handle, tror Jakob Kjellberg. For det er resultatet af de frie markeds kræfter.

Heller ikke aktieanalytiker Rune Majlund Dahl fra DNB peger på den skæve prisstruktur som noget, der vil kunne fremtvinge ændringer i den for Novo Nordisk attraktive prisstruktur. Men også han tror, der er en risiko for, at den på et tidspunkt falder.

»Der er en risiko for, at de amerikanske politikere på et tidspunkt siger, de ikke gider finansiere hele verdens medicinudvikling gennem markant højere medicinpriser. Europa melder sig jo ikke og siger, at de nu gerne vil tage regningen i en periode,« siger Rune Majlund Dahl.

Novo Nordisk forventer ikke foreløbig nogen ændringer i prisstrukturen i USA. Selskabet regner stadig med at kunne regulere sine priser, men venter samtidig også øgede rabatter.

Minkbranchen er boml

PELSAUKTION: Minkbranchen sunder sig efter det største prisfald i 20 år. Prisen pr. skind er faldet med ca. 40 pct. siden sidste år.

EVA ANDERSEN

eva.andersen@jp.dk

I dag slutter nogle hektiske auktionsdage i Glostrup, når fire millioner brune minkskind har skiftet hænder til primært kinesere. Taberne er de danske avlere, som må se en stor del af deres indtægt forsvinde. For bare et halvt år siden kunne avlerne ellers juble over en rekordpris på hele 600 kr. pr. skind, men i år er prisen styrtet ned

til ca. 360 kr. Prischokket er et hårdt slag for de mange avlere, som ellers havde planer om at udvide produktionen, og for følgeindustrien, som leverer maskiner og bure til minkavlere.

»Når prisen pludselig falder så meget, skal man lige trække vejret,« siger Robert Severin Nielsen, som driver Søndervang Pelsfarm i nærheden af Aalborg.

Som mange af sine kolleger havde han planer om at ud-

vide produktionen efter nogle fede år med en eksplosiv efterspørgsel fra især Kina, men de faldende priser får ham til at slå bremserne i.

Nu er prisen normal

Formand Tage Pedersen fra Dansk Pelsdyravlerforening forsøger at se pragmatisk på prisudviklingen. Det kunne være gået værre, siger han.

»Når man ser på priserne sidste år, siger alle, at nu er vi ved at lukke ned alle sam-

men. Man glemmer bare, at den pris, som vi fik sidste år, var helt eventyrlig høj. Hvis man oplever sådan en pris en gang i sit liv, skal man være glad. Så skal man ikke gå og ærgre sig over, at man ikke får lige så meget året efter,« siger han og minder om, at en stykpris på 300-350 kr. må betegnes som mere normal.

»Inden auktionen var vi nervøse for, om vi skulle endnu længere ned. Det skulle vi heldigvis ikke. Vi får en pris, som giver sorte tal på bundlinjen, og så længe den gør det, skal vi være glade. Det er ikke normalt, at prisen bliver tredoblet på fem år, det har vi kun oplevet den ene gang,« siger han.

Erhvervsøkonomisk chef

Novo Nordisk forventer ikke foreløbig nogen ændringer i prisstrukturen i USA. Arkivfoto: Mik Eskestad

Historisk rentebevægelse lurer i

■ Frygten for deflation og et fortsat slumrende Europa kan tvinge ECB ud i eksperiment.

JANNIK BRINCH

jannik.brinch@jp.dk

Giver det mening, at man skal betale penge for at have penge i banken?

Det kan være fremtiden for de banker, der ønsker at placere likviditet i Den Europæiske Centralbank (ECB).

Tidligere på ugen luftede Benoit Coeure, medlem af ECB's magtfulde styregrup-

pe, tanker om negative indlånsrenter som et middel mod udfordringerne i den europæiske økonomi.

Aktuelt er indlånsrenten i ECB 0 pct., hvilket har været tilfældet siden 2012.

Måske er tiden nu kommet til, at renten for første gang nogensinde skal bevæge sig under nul. Teknisk er banken i stand til at håndtere det.

»Man forsøger at få penge ud at spadsere i stedet for at klodse dem op på konti. De skal enten investeres eller forbruges, og begge dele er vækstgavnligt. Når diskussionen dukker op nu, skyldes det, at man ikke kan se

bort fra deflationsspøgelset,« siger seniorstrateg i Nordea Henrik Drusebjerg til epn.dk.

En prøveballon

Han peger på, at Benoit Coeure kan være sendt af sted med en prøveballon, hvor man lufter tanker om negative renter for at se, hvordan omverdenen reagerer.

Fra flere sider er der blevet advaret mod den lave inflation i eurozonen, der i januar blev målt til 0,7 pct. Det fik samtidig chefen for Den Internationale Valutafond, Christine Lagarde, til at anbefale en fortsat lempelig pengepolitik.

Problemet for ECB er, at de forsøger, man hidtil har gjort, ikke har haft den ønskede effekt.

Senest har en række eksperter i den såkaldte SPF-undersøgelse sænket deres forventninger til udviklingen i inflationen i eurozonen, der i år ventes at lande på 1,1 pct.

Udvikling køber tid

Samtidig er væksten i eurozonen fortsat svag med en fremgang i bruttonationalproduktet i 4. kvartal sidste år på 0,3 pct. Det var dog 0,2 procentpoint bedre end det foregående kvartal, og den

De danske minkskind bliver betragtet som verdens bedste, og Danmark er en af verdens største producenter af minkskind med en årlig produktion på 17,2 millioner skind. Foto: Mik Eskestad

bet flere år tilbage

Klaus Kaiser fra Videncentret for Landbrug vurderer, at de faldende priser ikke er katastrofale for de danske avlere. Det er stadig en god forretning at være minkavlere, fastslår han. Desuden har mange avlere konsolideret sig i de gode år og er generelt godt rustet til mere magre år.

Habil indtjening

»På trods af det store prisfald vil den gennemsnitlige minkproducent fortsat have en habil indtjening, selv ved en pris på 360 kr., men naturligvis på et helt andet niveau end sidste år. Kostprisen på at producere et skind ligger på ca. 315 kr. efter aflønning af ejerens arbejdskraft og egenkapital,« siger Klaus Kaiser.

Tage Pedersen vurderer, at de mere normale priser kan betyde, at salget af minkpelse går frem i Europa.

»De senere år, hvor prisen har været meget høj, har forbruget i Europa været meget lille. Prisen var høj, og økonomien var dårlig. Nu får økonomien det forhåbentlig lidt bedre, og prisen er normal. Så vil forbruget i verden blive mere fordelt ud på andre områder end Kina og Rusland,« siger Tage Pedersen.

Han forudser, at det især er følgeindustrien, som kommer til at lide under de faldende priser, fordi alle planer om udvidelser af produktionen går i stå. De senere års enorme efterspørgsel fra Ki-

PELSAUKTION

Prisudvikling på minkskind

Hos Kopenhagen Fur anvendes hammerslag til højestbydende.

Først når auktionen slutter lørdag, kan man beregne den endelige gennemsnitspris, men den forventes at lande mellem 360-380 kr. pr. skind.

I 2013 nåede prisen pr. minkskind rekordhøjde 612 kr. Man skal tilbage til 2010 for at finde en lavere pris. I 2010 lød prisen på 336 kr.

Kilde: Kopenhagen Fur

na har betydet en eksplosion i verdensproduktionen af skind til over 80 millioner. De danske minkskind bliver dog stadig betragtet som verdens bedste, og Danmark er en af verdens største producenter af minkskind med en årlig produktion på 17,2 millioner skind.

Det andelsejede pelsauktionshus Kopenhagen Fur er verdens største med en global markedsandel på 60 pct. Kopenhagen Furs omsætning var på 13,4 mia. kr. i 2012-13.

Minkskind udgør en tredjedel af den samlede danske eksport til Kina og Hongkong, og 6.000 danskere er direkte beskæftiget med minkavl.

De øgede udgifter vil formentlig ikke mindst ramme de svageste banker, og det kan i sig selv være med til at hæmme økonomien, hvis en ny bankkrise blusser op i en tid, hvor de europæiske politikere arbejder på at sikre en solid polstring i det finansielle Europa.

Negativ rente i Danmark

Negative indlånsrenter er måske nok et kontroversielt instrument, men det er ikke ukendt i Europa. Danmark har således siden juli 2012 haft en negativ rente på indskudsbeviser på -0,1 pct.

Når Nationalbanken greb til det utraditionelle våben, skyldtes det, at der var brug for en reaktion for at holde trit med den danske fastkurspolitik over for euroen.

»Det har haft den effekt, som man gerne ville opnå, nemlig at få pengemarkedsrenterne lidt ned, da kronen blev styrket over for euroen,« fortæller makroøkonom i Sydbank Peter Bøjsen Jakobsen.

ECB har som mål at sikre en inflation på 2 pct., men mange økonomer peger på, at det først bliver aktuelt på den anden side af 2015.

Få udenlandske investeringer

Investeringer: Det står sløjt til med udenlandske virksomheders investeringer i Danmark, mens danske virksomheder investerer på livet løs i udlandet. Det viser nye tal fra Nationalbanken. I hele 2013 investerede udlandet kun for 12,5 mia. kr. i Danmark, mens danske virksomheder investerede 52 mia. kr. i udlandet. Dermed er Danmarks beholdning af investeringer i udlandet nu 556 mia. kr. større end udlandets investeringer i Danmark. Økonomisk konsulent i Dansk Industri (DI) Mathias Secher finder udviklingen stærkt bekymrende. »Det har været ten-

densen længe, og det er dybt bekymrende, da en stor del af forklaringen er, at vi tiltrækker for få udenlandske investeringer,« siger Mathias Secher. Den manglende investeringslyst fra udlandets side er skidt nyt, fordi investeringerne skaber nye arbejdspladser. Tendensen har været faldende. »Det kan måske lyde af meget, at udenlandske virksomheder øgede deres investeringer i Danmark med næsten 13 mia. kr. i 2013, men det er faktisk langt under, hvad vi tidligere har tiltrukket af disse investeringer,« siger Mathias Secher.

/ritzau/

EU leder efter hestekød igen

Dna-test: EU-Kommissionen vil gennemføre en ny runde dna-test af kød, der er solgt som oksekød. Det sker for at sikre, at der ikke længere er problemer med, at store mængder hestekød sniger sig ind i oksekødsprodukter. EU-Kommissionen vil offentliggøre de samlede resultater til juli. En første runde dna-test viste sidste år, at der var hestekød i 4,6 pct. af de teste-

de kødprodukter, der var solgt som rent oksekød. Der blev samtidig fundet spor af den potentielt sundhedsskadelige medicin phenylbutazon i en halv pct. af de prøver, der også blev testet. Prøverne afslørede, at problemerne var størst i Frankrig. De danske prøver viste et mere begrænset omfang af hestekød i tre af 70 prøver, svarende til 2,1 pct.

/ritzau/

Vestas har taget hul på 2014-ordrebogen med en mindre ordre på 21 megawatt (MW) til et projekt i Costa Rica. Det danske vindmølle-selskab skal levere syv af sine V90-3,0 MW-møller til projektet, der går under navnet Tilawind og vil ligge i Guanacaste-regionen af det mellemamerikanske land. Ud over møllerne, som leveres i 3. kvartal af 2014, og ventes i fuld drift inden årets udgang, har Vestas fået en 10-årig servicekontrakt i AOM 5000-klassen med i aftalen.

/ritzau/FINANS

Dobbeltfej fra Björn Borg

Regnskab: Hverken på top- eller bundlinjen var den svenske undertøjsproducent Björn Borg, der er opkaldt efter det ikoniske tennis-es, i stand til at holde sig inden for linjerne af sidste års regnskab fra 4. kvartal. Det skriver det svenske nyhedsbureau Direkt. Björn Borgs omsætning faldt til 100 mio. skr. i 4. kvartal

fra 139 mio. skr. i samme kvartal året før, og det medvirkede til, at driftsresultatet faldt til et minus på 12,5 mio. skr. fra et driftsoverskud på 15,1 mio. skr. Selskabet skriver dog, at leverancer for i alt 25 mio. skr. er flyttet fra 4. kvartal ind i 2014, hvilket har haft en negativ effekt på driftsresultatet på 12 mio. skr.

Europas økonomiske vækst på vej

Økonomi: Selv om det stønner og puster lidt, er Europas økonomiske lokomotiv trods alt kommet lidt op i gear. Foreløbige tal fra EU's statistiske kontor, Eurostat, viser, at væksten i eurozonen med de 18 lande voksede med 0,3 pct. i 4. kvartal af 2013. For alle 28 lande i Europa voksede den økonomiske vækst med 0,4 pct. Sammenlignet med samme kvartal året før er der tale om en fremgang i det samlede bruttonationalprodukt (BNP) på 0,5 pct. i eurozonen og 1 pct. i de 28 EU-lande. I USA var der tale om en fremgang i den økonomiske vækst på 0,8 pct. i 4. kvartal. Dermed voksede den amerikanske økonomi dobbelt så hurtigt i de sidste tre måneder af 2013 som i de 28 EU-lande tilsammen.

/ritzau/

Europa

positive udvikling køber formentlig ECB-chef Mario Draghi ekstra tid til at overveje situationen.

»ECB forsøger med alle virkemidler at sætte gang i væksten, men antallet af muligheder i værktøjskassen bliver stadig mindre. Finanspolitikken kan ikke lempes mange steder, renterne er ved at være i nul, og man har ikke som amerikanerne kunnet bringe et QE-program på banen. Så må man tage de utraditionelle virkemidler i brug, selv om man løber en risiko,« siger Henrik Drusebjerg.

Han minder om, at tidligere rentesænkninger har fået

bankerne til i overraskende stor grad at trække penge ud af centralbanken, fordi det var mindre attraktivt at placere dem der.

Spørgsmålet er, hvem der skal betale prisen, hvis renten på indlån i ECB-regi bliver gjort negativ.

Tab til bankerne

»På kort sigt vil det formentlig ramme bankernes indtjening, for det er svært at se dem sende et girokort videre til kunderne. På længere sigt kan bankerne dog komme til at beskytte sig mod tab andstedes,« siger Henrik Drusebjerg.